

Landskab nr. 4—2025 Årgang 106

Ansv. redaktør
Christina Capetillo,
ph.d., arkitekt MDL MAA
Landskab
Peter Bangs Vej 30,
2000 Frederiksberg
Telefon: +45 22 64 38 21
E-mail: landskab@
landskabsarkitekter.dk

Redaktionsudvalg
Steen Bisgaard Jensen (forpers.),
Stefan Darlan Boris, Christian Kamp
Iversen, Mette Juhl Jessen,
Marina Rets, Line Stybe
Vestergaard, Lise Thorsen (suppl.)
Nordisk repræsentation:
Nita Koskiadhe, Finland;
Daniel Jakobsson, Island;
Maja Kozak Dehlin, Norge;
Niels de Bruin, Sverige

Grafisk tilrettelæggelse
Trefold

Korrektur
Tilde Tvedt

Oversættelse til engelsk
Dorte Herholdt Silver

Annoncer
DG Media as
Havneholmen 33, 1561 København V
Steen Håkansson
Telefon: +45 30 94 67 07
E-mail: steen.h@dgmmedia.dk
www.dgmmedia.dk

Abonnement
Receptionen, Akademisk
Arkitektforening
Telefon: +45 30 85 90 00
E-mail: subscription@
arkitektforeningen.dk
Online: [https://shop.
arkitektforeningen.dk/da/
35-abonnementer](https://shop.arkitektforeningen.dk/da/35-abonnementer)

Abonnementspriser 2025
I Danmark 1.446,00 kr. inkl. moms
og forsendelse.
Norden, Grønland og Europa
1.534,00 kr. inkl. moms og
forsendelse. Norge er undtaget
moms. Denne fratrækkes.
Øvrige udland 1.576,00 kr. inkl.
forsendelse.
Løssalg 200,00 kr. inkl. moms,
ekskl. porto.
Landskab udkommer 8 gange
om året.

Udgiver
Danske Landskabsarkitekter
Peter Bangs Vej 30,
2000 Frederiksberg
Telefon: +45 33 32 23 54
www.danskelandskabsarkitekter.dk
i samarbejde med Akademisk
Arkitektforening

Tryk
Specialtrykkeriet Arco, Skive
Medlem af Danske Specialmedier
ISSN 0023-8066
Landskab trykkes på papir, der
er godkendt til svanemærket
produktion, og trykfarverne er testet
til at kunne afsværes effektivt,
så papirfibrene kan genanvendes
flest mulig gange til bl.a. nyt papir,
emballage og hygiejneprodukter.
Trykfarverne er blandt de mest
miljøvenlige, der findes på
markedet. Landskab folieres af
hensyn til skånsom postomdeling,
folien kan genanvendes.

Forside: Københavns Sydhavn, 2025.
Foto: Christina Capetillo

Genbesøg og reorientering 5 Revisiting and reorienting 6

Christina Capetillo

Københavns nye søer – fra havnerum til vandrum 11

Tom Nielsen

Beyond Stone: Tectonics of concrete rubble spolia 18

Maxence Grangeot

The Habitable Skin: Arkitektur som en udvidet zone for sameksistens 28

Christian Kamp Iversen

Arkitekturen i vores nye klimatiske regime: Refleksioner fra en nybegynder på området 32

Nikolaj Schultz

Dronningens kløft 40

Kunsthall Munketuphus

Mindeord Ola Bettum 1952-2025 46

Rainer Stange

Drikkevandsinteresser i landskabet 49

Vibeke Schrøder

Spørg biologen 52

DL Nyt 54

At finde forbundethed med naturen – samtale med natur-
vejleder Sam Christensen 56

Genbesøg og reorientering

Arealet i Københavns Havn er 13 gange så stort som hele Fælledparken og er dermed det største sammenhængende friareal i byen. De rekreative funktioner er, i takt med at vandet i havnen er blevet renere og godkendt til badning, vokset massivt. De nye havnerum er blevet et centralt bylandskab, som vi nu kan forholde os samlet til.

For Tom Nielsen indeholder vandrummene æstetiske oplevelser, som bl.a. landskabsarkitekter kan være med til at fremkalde yderligere i de kommende år. Når man bevæger sig igennem de nye bydele, opleves vandrummene som pauser, rent rumligt, men betydningsmæssigt repræsenterer de også de nye fællesskaber i byen. De 38 km kanter, som den samlede kajlængde udgør, skal udforskes og udvikles, samtidig med at de nye vandrum holdes åbne og tilgængelige for alle. De skal være en lysfyldt kontrast til den tætte by.

Spolia som praksis – at genbruge eller appropriere elementer fra tidligere tiders bygninger til nye formål – er tydelig gennem arkitekturhistorien. Nye teknologiske metoder og en interesse for at forene *spolia* med cirkulær økonomi har fået Maxence Grangeot til at integrere betonbrokker i nye vægge og støttemure. Grangeot mener, at der er signifikante miljømæssige besparelser i at genanvende større betondæk og -elementer som kæmpefragmenter i stedet for at knuse

dem til tilslag i nye byggerier. Hans kunstneriske udviklingsarbejde rummer også en interessant, næsten arkæologisk dimension, idet de enkelte betonstykker har spor fra tidligere sammenhænge, som kobler murene til en historisk kontekst.

For sociolog Nikolaj Schultz er det afgørende, at arkitekter og især arkitektstuderende i højere grad bliver bevidste om, at vores planet ”reagerer på, hvordan vi lever på den, hvordan vi bebor den, og hvordan vi bygger på den.” At kunne navigere i det nye klimaregimes socio-økologiske konflikter, fx den aktuelle modstand mod byggeriet af Lynetteholm, kræver indsigt i de planetariske og sociale rammer, som arkitekturen arbejder i. ”Findes der noget mere *spændende*”, spørger Schultz, ”end at blive en del af den generation af arkitekter, der efter det 20. århundredes modernisme bliver nødt til at lande denne disciplin på jorden og lære at *tegne, designe, bygge og konstruere* inden for de planetariske grænser?”

Landskab deler Schultz’ entusiasme og vil med dette nummers register af fortællinger og forestillinger om bl.a. betonaffald og insektbroer, om invasive planter og ikke-planlagte byrum opfordre til, at vi orienterer os om dét omkring os på nye måder.

Christina Capetillo

Revisiting and reorienting

Copenhagen Port has a water space that is 13 times the size of the central park Fælledparken, which makes it one of the city's largest cohesive open spaces. Now that the water in the port has been cleaned up, to the point where bathing is allowed, the recreational capacity of this area has increased dramatically. The new harbour areas have become a central cityscape that should be addressed as a whole.

Tom Nielsen sees aesthetic qualities in these water spaces that landscape architects, among others, can help heighten over the coming years. To anyone passing through the new urban areas, the water spaces feel like spatial pauses, but they also facilitate new urban communities. The wharves make up 38 kilometres of edge space that should be explored and developed, while the new water spaces should remain open and accessible to everybody, as a light-filled contrast to the dense city.

Spolia – repurposing elements from historical buildings – is a persistent practice throughout the history of architecture. New technological methods and an interest in combining *spolia* with circular principles have inspired Maxence Grangeot to integrate concrete rubble into new walls, including retaining walls. Grangeot sees significant environmental savings in recycling large concrete decks and elements as giant fragments instead of crushing them and using them

as aggregate in new builds. His artistic development work has an interesting, almost archaeological dimension, as the individual fragments carry traces from earlier uses that link the walls to a historical context.

Sociologist Nikolaj Schultz argues that architects, particularly architecture students, need to become more aware of how our planet is 'reacting to how we live in it, how we inhabit and how we build on it'. Navigating in the socioecological conflicts related to the new climate regime, such as the current opposition to the construction of the man-made island Lynetteholm in Copenhagen, requires insight into the planetary and social factors conditioning architecture. 'Is anything *more exciting*,' asks Schultz, 'than becoming part of the generation of architects that after 20th century modernism will have to land this discipline on Earth, and learn to *draw, design, build and construct* within the planetary boundaries?'

Landskab shares Schultz's enthusiasm, and with the stories and visions of concrete waste and insect bridges, invasive plants and unplanned urban spaces in this issue, we encourage everyone to embrace this reorientation.

Christina Capetillo